



**Кам'янець-Подільський національний університет  
імені Івана Огієнка  
Педагогічний факультет  
Кафедра теорії та методик дошкільної освіти  
«ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА З ІСТОРІЄЮ»**

**Силабус**

<b>Викладач(-і)</b>	<b>ПІБ:</b> Каньоса Наталія Григорівна <b>Посада:</b> доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти <b>Вчений ступінь:</b> кандидат психологічних наук, доцент <b>Тел.:</b> +380(67)3803053 <b>E-mail:</b> kanosa@kpmu.edu.ua <b>Профайл викладача (-ів):</b> <a href="http://kdpo.kpmu.edu.ua/kanosa-nataliia-hryhorivna/">http://kdpo.kpmu.edu.ua/kanosa-nataliia-hryhorivna/</a>		<b>ПІБ:</b> Гордійчук Мар'яна Сидорівна <b>Посада:</b> доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти <b>Вчений ступінь:</b> кандидат педагогічних наук <b>Тел.:</b> +380(96)6724882 <b>E-mail:</b> hordiichuk@kpmu.edu.ua <b>Профайл викладача (-ів):</b> <a href="http://kdpo.kpmu.edu.ua/hordiichuk-mar-iana-sydorivna/">http://kdpo.kpmu.edu.ua/hordiichuk-mar-iana-sydorivna/</a>	
<b>Галузь знань</b>	01 Освіта / Педагогіка			
<b>Спеціальність</b>	012 Дошкільна освіта			
<b>Освітня програма</b>	Дошкільна освіта. Логопедія			
<b>Рівень вищої освіти</b>	перший (бакалаврський)			
<b>Форми навчання</b>	Очна, заочна			
<b>Статус дисципліни</b>	Освітня компонента професійної підготовки			
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	найменування показників	денна форма навчання	заочна форма навчання	
	Рік навчання	Перший /2021-2022	Перший /2021-2022	
	Семестр	Перший, другий	Перший, другий	
	Кількість кредитів ЄКТС	7 кредитів ЄКТС	7 кредитів ЄКТС	
	Загальний обсяг годин	210 год.	210 год.	
	Кількість аудиторних годин	96 год.	28 год.	
	Лекційні заняття	48 год.	14 год.	
	Практичні заняття	48 год.	14 год.	
	Лабораторні заняття	0 год.	0 год.	
	Самостійна та індивідуальна робота	114 год.	182 год.	
	Форма підсумкового контролю	1 семестр: Залік 2 семестр: Екзамен	1 семестр: Залік 2 семестр: Екзамен	
	<b>Мова викладання</b>	українська		
<b>Лінк на освітній контент дисципліни</b>	<a href="https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=3555&amp;notifyeditingon=1">https://moodle.kpmu.edu.ua/course/view.php?id=3555&amp;notifyeditingon=1</a>			
<b>Політика дисципліни</b>	<p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, вручання в роботу інших становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекційні, практичні і лабораторні заняття. Здобувачі освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною.</p> <p><i>Креативна ініціатива здобувача вищої освіти підтримується.</i></p>			

<p><b>Що будемо вивчати?</b></p>	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів понятійно-категоріального апарату з дошкільної педагогіки й історії дошкільної педагогіки та подальше закладання філософських та соціокультурних основ для вивчення педагогічних наук і окремих методик зі спеціальності; розкрити скарби виховної мудрості рідного та інших народів; з'ясувати головні етапи розвитку виховання, школи і педагогічної думки в різні історичні періоди (від найдавніших часів і до наших днів); родинного виховання, української національної педагогіки; сформувати у студентів духовність, національний характер, загальнолюдські моральні якості, залучити студентів до творчого дослідництва, сформувати в них прагнення підвищувати свою педагогічну майстерність.</p>
<p><b>Чому це треба вивчати?</b></p>	<p><b>Педагогіка дошкільна</b> являє собою пропедевтичний курс, що розпочинає вивчення ряду дисциплін предметної підготовки та загально-професійних дисциплін, які входять в основну освітню програму підготовки випускника педагогічного закладу вищої освіти відповідно до державного освітнього стандарту вищої професійної освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта; досліджує категоріальний апарат педагогіки, педагогічні закони й основні педагогічні закономірності; <b>історія дошкільної педагогіки</b> дисципліна, яка вивчає становлення та розвиток дошкільного виховання, школи, освіти, педагогічної думки в контексті історичних етапів розвитку суспільства, розуміння яких дасть змогу студентам у майбутньому самостійно поглиблювати свої знання.</p>
<p><b>Яких результатів можна досягнути?</b></p>	<p>Навчальна дисципліна сприяє формуванню у здобувачів освіти таких компетентностей:</p> <p><b>загальних компетентностей (ЗК):</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</li> <li>- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</li> <li>- Здатність до міжособистісної взаємодії.</li> <li>- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</li> <li>- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</li> </ul> <p><b>спеціальних компетентностей (СК):</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації .</li> <li>- Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).</li> <li>- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).</li> <li>- Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.</li> <li>- Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.</li> <li>- Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).</li> <li>- Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку.</li> <li>- Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. Застосування знань, умінь і навичок в освітньому процесі ЗДО (практики): здатність до організації життєдіяльності дітей в умовах закладу дошкільної освіти; моделювання культурно-освітнього простору; планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій.</li> <li>-Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</li> <li>- Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками..</li> </ul>
<p><b>Як можна використати набуті знання та уміння?</b></p>	<p>Усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку. Здатність організувати свою діяльність і діяльність колективу закладу дошкільної освіти з метою розвитку й побудови його освітньої діяльності на правових і демократичних засадах. Пояснювати історію та закономірності розвитку дошкільної освіти в загальній системі знань про природу і суспільство. Ініціювати і брати на себе відповідальність за збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітньо-виховний простір закладу дошкільної освіти. Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване</p>

	<p>спілкування з батьками. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.</p>
<p><b>Зміст дисципліни</b></p>	<p><b>Історія дошкільної педагогіки</b>  <b>Особливості виховання на різних етапах розвитку суспільства.</b>          Тема 1. Предмет та завдання курсу «Історія дошкільної педагогіки». Виховання в умовах первіснообщинного ладу.          Тема 2. Виховання та розвиток педагогічної думки в рабовласницькому суспільстві.          Тема 3. Особливості освітньо-виховної практики та педагогічної думки в епоху Середньовіччя.          Тема 4. Погляди Я.А. Коменського на виховання дітей дошкільного віку.          Тема 5. Педагогічні думки про дошкільне виховання у спадщині педагогів Західної Європи XVII-XVIII століття.          Тема 6. Суспільне дошкільне виховання дітей в педагогічній думці Західної Європи у XIX ст.          Тема 7. Зарубіжні педагогічні концепції дошкільної освіти XX ст.  <b>Становлення та розвиток дошкільної педагогіки в Україні.</b>          Тема 1. Народна педагогіка як джерело і основа наукової дошкільної педагогіки.          Тема 2. Виховання, навчання та педагогічна думка на українських землях у дохристиянський період і в княжу добу.          Тема 3. Освіта України в епоху національного Відродження.          Тема 4. Українська освіта та педагогіка наприкінці XVIII – XIX ст.          Тема 5. Педагогічна думка, освіта, становлення суспільного дошкільного виховання в Україні в кінці XIX-поч.XX ст.          Тема 6. Педагогічна думка, освіта, становлення суспільного дошкільного виховання в Галичині в кінці XIX-30-х рр. XX ст.          Тема 7. Розвиток педагогічної науки та освіти в Україні у міжвоєнний період. Педагогічна система А.Макаренка.          Тема 8. Педагогічна діяльність і літературно-педагогічна спадщина В.Сухомлинського.          Тема 9. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти незалежної України та їх порівняння із зарубіжними.  <b>Дошкільна педагогіка</b>          Тема 1. Предмет дошкільної педагогіки          Тема 2. Особистість дитини як об'єкт і суб'єкт виховання          Тема 3. Сучасна система дошкільної освіти          Тема 4. Мета і завдання виховання дітей дошкільного віку          Тема 5. Фізичне виховання дітей дошкільного віку          Тема 6. Розумове виховання дітей дошкільного віку          Тема 7. Моральне виховання дітей дошкільного віку          Тема 8. Трудове виховання дітей дошкільного віку          Тема 9. Естетичне виховання дітей дошкільного віку          Тема 10. Взаємодія сім'ї і дошкільного закладу у вихованні дітей          Тема 11. Гра як вид діяльності дитини дошкільного віку.          Тема 12. Особливості творчих ігор та ігор за правилами.</p>
<p><b>Методи навчання</b></p>	<p>Загальнонаукові, фахові й психолого-педагогічні методи, продуктивні методи: проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, тренінги та ділові ігри, бесіди, електронні лекції, лабораторні роботи, дистанційні консультації; сучасні методи навчання фахових методик дошкільної освіти та ін., спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.</p>
<p><b>Міждисциплінарні зв'язки</b></p>	<p>Вивчення дисципліни пов'язано з вивченням таких дисциплін: «Дитяча психологія», «Вступ до спеціальності», «Методика виховання та розвитку дітей раннього віку», фахові методики дошкільної освіти, «Основи дизайну та моделювання розвивального предметно-просторового середовища в закладах дошкільної освіти», «Етнографія</p>

	<p>дитинства», «Методика проведення роботи з народознавства в закладах дошкільної освіти», «Формування базових якостей особистості дитини дошкільного віку», «Теорія та технології адаптації та соціалізації дітей в умовах закладів дошкільної освіти», «Теорія та методика співпраці з родинами», «Організація ігрової діяльності в дошкільному віці», «Наступність у роботі закладів дошкільної та початкової освіти», виробничі практики тощо.</p>
<p><b>Інформаційне забезпечення</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Гордійчук М.С., Бабюк Т.Й. Дошкільна педагогіка і наступність роботи закладу дошкільної освіти та початкової школи : навч.-метод. посібник /авт.-упор. М.С.Гордійчук, Т.Й.Бабюк. Київ : Міленіум, 2019. 164 с.</li> <li>2. Гордійчук М.С., Етнографія дитинства : навчально-методичний посібник / М.С.Гордійчук. - Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2018. – 96 с.</li> <li>3. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів / І. В. Зайченко. Київ : Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.</li> <li>4. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 448 с.</li> <li>5. Основи педагогіки : навч.-метод. посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; уклад. Н. В. Бахмат. Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д. Г., 2014. 80 с.</li> <li>6. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. посіб. Київ : Каравела, 2012. 495 с.</li> <li>7. Педагогіка : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, Т. Ю. Осипова [та ін.]. Харків : Бурун Книга, 2009. 304 с.</li> <li>8. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : підручник. 3-тє вид., випр. Київ : Академвидав, 2015. 448 с.</li> <li>9. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : підручник. Київ : Міленіум, 2006. 139 с.</li> <li>10. Артемова Л. В. Історія педагогіки України : підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Либідь, 2006. 424 с.</li> <li>11. Історія педагогіки / За ред. М. С. Гриценка. Київ : Вища школа, 1993. 447 с.</li> <li>12. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / За ред. В. Г. Кременя. Київ : Знання, 2005. 767 с.</li> <li>13. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія : навч. посіб. / Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна / Загред. Є. І. Коваленко. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.</li> <li>14. Левківський М. В. Історія педагогіки : навч.-метод. посіб. [3-є вид., доп.]. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 190 с.</li> <li>15. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки : [навч. посібник] / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович Д. Т. Федоренко. Київ : Знання, КОО, 2003. 450 с.</li> <li>16. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки : Навч. посіб. / За заг. ред. Н. Борисової. Київ : Вища школа, 2004. 492 с.</li> </ol>